

SAJUNGOS VYRIAUSIASIS
ĮGALIOJIMAS UŽSIENIO
REIKALAMS IR
SAUGUMO POLITIKAI

Briuselis, 2020 10 19
JOIN(2020) 16 final

BENDRA ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl karinio mobilumo veiksmų plano įgyvendinimo nuo 2019 m. birželio mėn. iki 2020 m. rugsėjo mėn.

I. ĮVADAS

1. Karinio mobilumo iniciatyva – esminis veiksnys, kuriuo užtikrinamas greitas ir sklandus karinio personalo, reikmenų ir įrangos mobilumas Europos Sąjungoje ir už jos ribų, vykdamas įprastą veiklą, taip pat ištikus krizėms ir kilus konfliktams. Ji taip pat aktuali COVID-19 krizės aplinkybėmis, nes sustiprina bendrą Sąjungos parengtį ir atsparumą. Be to, ji gali prisidėti prie svarbių ES sektorių, tokių kaip gynyba ir transportas, ekonomikos atgaivinimo po pandemijos, visų pirma per viešąsias investicijas.
2. Karinio mobilumo iniciatyva buvo paskelbta 2017 m. lapkričio 10 d.¹ ir toliau plėtojama 2018 m. kovo 28 d. karinio mobilumo veiksmų plane (toliau – veiksmų planas)². Ji apima tris pagrindines – transporto infrastruktūros, reglamentavimo bei procedūrinių klausimų ir kitų horizontaliųjų klausimų – sritis. Šia iniciatyva skatinama civilinės ir karinės sričių sinergija ir našiau pasinaudojama esamais politikos sprendimais bei priemonėmis. Joje sutelkiamas dėmesys į Sąjungos pridėtinę vertę, suteikiant ES valstybėms narėms galimybę greičiau ir veiksmingiau veikti bendros saugumo ir gynybos politikos bei nacionalinės ir tarptautinės veiklos srityse.
3. Pirmininkė Ursula von der Leyen pabrėžė būtinybę ES sukurti tikrą Europos gynybos sąjungą³. Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pristatytas veiksmų planas yra viena iš galimų jos sudedamųjų dalių. Be to, šia iniciatyva padedama užtikrinti, kad būtų pasiektas užmojų mastas saugumo ir gynybos srityse, dėl kurio susitarta Taryboje 2016 m. lapkričio 14 d.⁴, po to, kai 2016 m. birželio mėn. buvo pristatyta Visuotinė ES užsienio ir saugumo politikos strategija, įgyvendinimo⁵.
4. Veiksmų planas įgyvendinamas jį derinant su nuolatiniu struktūrizuotu bendradarbiavimu, įskaitant bendradarbiavimą projektų lygmeniu, taip pat jis atitinka konkrečias priemones, dėl kurių ES valstybės narės susitarė 2018 m. birželio 25 d.⁶ Veiksminga sąveika tarp ES ir NATO darbuotojų, kaip pavyzdinis ES ir NATO bendradarbiavimas, remiantis anksčiau pasiektais rezultatais, tęsiama ir karinio mobilumo srityje su konkrečiomis užduotimis, visų pirma – siekti nuoseklumo tarp atitinkamų karinių reikalavimų, kuriais grindžiamas abiejose organizacijose šioje srityje vykdomas darbas. Šis bendradarbiavimas vyksta įgyvendinant Varšuvos ir Briuselio bendrus pareiškimus⁷, susijusį bendrą pasiūlymų rinkinį⁸ ir vykdamas

¹ Bendras komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Karinio mobilumo gerinimas Europos Sąjungoje“ {JOIN(2017) 41 final}.

² Bendras komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl karinio mobilumo veiksmų plano {JOIN(2018) 05 final}.

³ Pvz.: „Daugiau siekianti Sąjunga. Mano Europos darbotvarkė“. Kitos kadencijos Europos Komisijos (2019–2024 m.) politinės gairės, U. von der Leyen, 2019 m. rugsėjo 10 d. <https://op.europa.eu/lt/pubation-detail/-/publication/43a17056-ebf1-11e9-9c4e-01aa75ed71a1>; 2020 m. sausio 22 d. Pirmininkės U. von der Leyen pagrindinė kalba Pasaulio ekonomikos forumo, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_20_102

⁴ 2016 m. lapkričio 14 d. Tarybos išvados dėl Visuotinės ES strategijos saugumo ir gynybos srityje įgyvendinimo, <https://www.consilium.europa.eu/media/22459/eugs-conclusions-st14149en16.pdf>

⁵ „Bendra vizija, bendri veiksmai: stipresnė Europa“, Visuotinė Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategija, 2016 m. birželio mėn., http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf

⁶ 2018 m. birželio 25 d. Tarybos išvados dėl saugumo ir gynybos įgyvendinant Visuotinę ES strategiją, 18 punktas, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10246-2018-INIT/lt/pdf>

⁷ Europos Vadovų Tarybos pirmininko, Europos Komisijos pirmininko ir Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos generalinio sekretoriaus bendras pareiškimas, 2016 m. liepos 8 d. <https://www.consilium.europa.eu/media/21481/nato-eu-declaration-8-july-en-final.pdf>; Europos Vadovų Tarybos pirmininko, Europos Komisijos pirmininko ir Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos generalinio

pradėtą darbuotojų lygmens struktūrinį dialogą dėl karinio mobilumo. Struktūrinis dialogas dėl karinio mobilumo išsamiau pateiktas naujausioje 5-oje ES–NATO bendradarbiavimo pažangos ataskaitoje⁹.

5. Veiksmų planas toliau tinkamai įgyvendinamas dėl glaudaus ir nuolatinio Komisijos tarnybų, Europos išorės veiksmų tarnybos, įskaitant ES karinį štabą, ir Europos gynybos agentūros bendradarbiavimo ir visapusiško ES valstybių narių dalyvavimo, įtraukiant visus valdymo lygmenis, kartu gerbiant ES valstybių narių nacionalinį suverenumą ir sprendimų priėmimą.
6. Veiksmų plane numatyta, kad Vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija pateiktų periodines pažangos ataskaitas¹⁰. Pirmoji bendra pažangos ataskaita dėl Karinio mobilumo veiksmų plano įgyvendinimo (toliau – ataskaita) buvo pateikta 2019 m. birželio 3 d.¹¹ Joje daroma išvada, kad visose srityse pasiekta esminės ir realios pažangos ir nurodyta, kad kita pažangos ataskaita bus pateikta iki 2020 m. vasaros pabaigos. Taryba palankiai vertino ataskaitą ir tai, kad svarbiausiose srityse padaryta gera pažanga ir pasiekta realių rezultatų¹².
7. Ši antroji ataskaita pateikiama kartu su Europos gynybos agentūros antrąja metine ataskaita dėl karinio mobilumo¹³, kurią 2020 m. gegužės 25 d. palankiai įvertino agentūros valdančioji taryba.

II. KARINIAI REIKALAVIMAI DĖL KARINIO MOBILUMO EUROPOS SĄJUNGOJE IR UŽ JOS RIBŲ

A. Karinių reikalavimų atnaujinimas

8. Politinis ir saugumo komitetas 2019 m. gegužės 8 d. paragino Europos išorės veiksmų tarnybos ES karinį štabą atnaujinti transporto infrastruktūros parametrus ir karinio mobilumo karinių reikalavimų geografinius duomenis ES ir už jos ribų¹⁴ (toliau – kariniai reikalavimai). 2019 m. liepos 15 d. Taryba patvirtino atnaujintus karinius reikalavimus, kuriuos parengė ES karinis štabas, glaudžiai bendradarbiaudamas su Komisijos tarnybomis, Europos gynybos agentūra ir ES valstybėmis narėmis. Atnaujinti geografiniai duomenys ES valstybėms narėms suteikė galimybę peržiūrėti ir pakoreguoti informaciją, susijusią su tam tikromis karinio transporto tinklo dalimis (pvz., trūkstamos grandys ir tarpvalstybiniai elementai), taip pat

sekretoriaus bendras pareiškimas dėl ES ir NATO bendradarbiavimo, 2018 m. liepos 10 d.,

https://www.consilium.europa.eu/media/36096/nato_eu_final_eng.pdf

⁸ Tarybos išvados dėl Europos Vadovų Tarybos pirmininko, Europos Komisijos pirmininko ir Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos generalinio sekretoriaus bendro pareiškimo įgyvendinimo, 2016 m. gruodžio 6 d., <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15283-2016-INIT/en/pdf>; Tarybos išvados dėl Europos Vadovų Tarybos pirmininko, Europos Komisijos pirmininko ir Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos generalinio sekretoriaus bendro pareiškimo įgyvendinimo, 2017 m. gruodžio 5 d., <https://www.consilium.europa.eu/media/31947/st14802en17.pdf>

⁹ Penktoji pažangos ataskaita dėl bendro pasiūlymų rinkinio, kurį 2016 m. gruodžio 6 d. ir 2017 m. gruodžio 5 d. patvirtino ES ir NATO Tarybos, įgyvendinimo, 2020 m. birželio 16 d., <https://www.consilium.europa.eu/media/44451/200616-progress-report-nr5-eu-nato-eng.pdf>

¹⁰ Bendras komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl karinio mobilumo veiksmų plano, 2018 m. kovo 28 d. {JOIN(2018) 05 final}, p. 10.

¹¹ Pažangos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl karinio mobilumo veiksmų plano įgyvendinimo {JOIN(2019) 11 final}.

¹² 2019 m. birželio 17 d. Tarybos išvados dėl saugumo ir gynybos įgyvendinant Visuotinę ES strategiją, 52 punktas, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10246-2018-INIT/lt/pdf>

¹³ Dokumento SB 2020/023 priedas, 2020 m. gegužės 25 d.

¹⁴ Kariniai reikalavimai dėl karinio mobilumo Europos Sąjungoje ir už jos ribų (ST 14770/18), 2018 m. lapkričio 28 d.

papildomai apsvarstyti techninius reikalavimus, apimant visus valdymo lygmenis ir įtraukiant ne vien gynybos ministerijas, bet ir atitinkamas kompetentingas nacionalines institucijas. Bendras darbas buvo pagrįstas iš NATO gaunama informacija, o darbuotojų lygmeniu veiksmai buvo atitinkamai koordinuojami su NATO¹⁵.

9. Atnaujintais kariniais reikalavimais suteikiamas tvirtas pagrindas kitoms veiksmų plano įgyvendinimo priemonėms infrastruktūros srityje, visų pirma trūkumų analizės ir dvejopos paskirties reikalavimų, taikomų dvejopos paskirties transporto infrastruktūros finansavimui iš 2021–2027 m. Europos infrastruktūros tinklų priemonės, atnaujinimui (žr. toliau pateiktus 14–20 punktus).

III. TRANSPORTO INFRASTRUKTŪRA

10. Atsižvelgiant į tai, kad karinis judėjimas priklauso nuo civilinio transporto infrastruktūros, viena pagrindinių veiksmų plano krypčių yra transeuropinio transporto tinklo ir karinių poreikių sinergijos didinimas.

A. Dvejopos paskirties transporto infrastruktūros finansavimas

11. Iki 2019 m. pavasario teisėkūros institucijos pasiekė bendrą sutarimą ir pritarė siūlomam 2021–2027 m. Europos infrastruktūros tinklų priemonės reglamento tekstui su įtrauktomis į jį dvejopos paskirties transporto infrastruktūros projektų (tiek esamos infrastruktūros atnaujinimo, tiek naujos infrastruktūros) finansavimui reikalingomis nuostatomis¹⁶. Finansiniai asignavimai 2021–2027 m. Europos infrastruktūros tinklų priemonei turėjo būti galutinai nustatyti per derybas dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos.
12. 2020 m. liepos 21 d. Europos Vadovų Taryba pasiekė susitarimą dėl naujo ilgalaikio ES biudžeto. Ji iš 2021–2027 m. Europos infrastruktūros tinklų priemonės kariniam mobilumui skiria 1,5 mlrd. EUR (1,69 mlrd. EUR dabartinėmis kainomis)¹⁷. Laukiama, kad 2020 m. rugsėjo mėn. Europos Parlamentas patvirtintų šį susitarimą.

Karinių reikalavimų atnaujinimas

13. Pirminėje skirtumų tarp karinių reikalavimų ir transeuropinio transporto tinklo reikalavimų analizėje nustatyti civilinių ir karinių infrastruktūros reikalavimų rinkinių trūkumai ir trūkstamos grandys karinio transporto tinkle¹⁸. Pirminės trūkumų analizės išvados lėmė sprendimą atnaujinti karinius reikalavimus. Atnaujintame karinių reikalavimų dokumente, kurį 2019 m. liepos 15 d. patvirtino Taryba¹⁹, yra peržiūrėti bendrieji infrastruktūros reikalavimai ir strateginiai geografiniai duomenys (žr. pirmiau pateiktus 8–9 punktus).

¹⁵ Kariniai reikalavimai dėl karinio mobilumo Europos Sąjungoje ir už jos ribų, atnaujinti 2019 m. liepos 4 d. (ST 10921/19), liepos 15 d. patvirtinti Tarybos ir liepos 19 d. konsoliduoti su likusia dalimi (ST 11373/19).

¹⁶ 2019 m. kovo 13 d. pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės sukūrimo, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1316/2013 ir (ES) Nr. 283/2014 – Pažangos ataskaita, Europos Sąjungos Taryba, 2018/0228(COD), <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>

¹⁷ Specialusis Europos Vadovų Tarybos susitikimas (2020 m. liepos 17, 18, 19, 20 ir 21 d.) – 2020 m. liepos 21 d. išvados, p. 53, <https://www.consilium.europa.eu/media/45109/210720-euco-final-conclusions-en.pdf>

¹⁸ 2019 m. gegužės 3 d. bendras tarnybų darbinis dokumentas „Kariniai reikalavimai ir transeuropinis transporto tinklas: trūkumų analizė“ {SWD(2019) 175 final}.

¹⁹ Kariniai reikalavimai dėl karinio mobilumo Europos Sąjungoje ir už jos ribų, atnaujinti 2019 m. liepos 4 d. (ST 10921/19), liepos 15 d. patvirtinti Tarybos ir liepos 19 d. konsoliduoti su likusia dalimi (ST 11373/19).

Atnaujinta trūkumų analizė

14. Atnaujinus karinius reikalavimus ir dėl Jungtinės Karalystės pasitraukimo iš ES 2020 m. sausio 31 d., Komisijos tarnybos ir EIVT 2020 m. liepos 17 d. Tarybai pateikė atnaujintą skirtumų tarp karinių reikalavimų ir transeuropinio transporto tinklo reikalavimų analizę²⁰.
15. Atnaujintoje trūkumų analizėje prieita prie išvados, kad atnaujinti kariniai reikalavimai turėjo teigiamą poveikį kariniam mobilumui ES ir už jos ribų. Pirma, dabar yra mažiau skirtumų tarp civilinių ir karinių infrastruktūros reikalavimų rinkinių, o ten, kur skirtumai išlieka, jie kai kuriais atvejais yra mažesni. Todėl dabar reikia mažiau švelninimo priemonių kariniam judėjimui. Antra, padidėjo karinio transporto tinklo mazgų bendras ilgis ir skaičius. Kai kuriomis iš šių papildomų karinio transporto tinklo priemonių buvo galima sumažinti trūkstamų tarpvalstybinių grandžių skaičių. Nors karinio transporto tinklo ir transeuropinio transporto tinklo sutapimas truputį sumažėjo nuo 94 proc. iki 93 proc., jis išlieka labai didelis.
16. Be to, dėl viso karinio transporto tinklo plėtos, šiuo metu daugiau transporto infrastruktūros projektų galėtų atitikti būsimos Europos infrastruktūros tinklų priemonės karinio mobilumo srities kvietimų teikti paraiškas finansavimo reikalavimus.

Dvejopos paskirties reikalavimai

17. 2021–2027 m. Europos infrastruktūros tinklų priemonės reglamento tekste, kurį patvirtino teisėkūros institucijos, nurodyta, kad Komisija priims įgyvendinimo reglamentą, kuriame bus nustatyti konkretūs infrastruktūros reikalavimai, taikomi dvejopos paskirties infrastruktūros veiksmams. Nors 2021–2027 m. Europos infrastruktūros tinklų priemonės reglamentas dar nėra priimtas, Komisijos tarnybos pradėjo dvejopos paskirties reikalavimų įgyvendinimo reglamento rengimo procesą, kad būtų galima kuo anksčiau nuo 2021 m. pradėti projektų finansavimą.
18. Nuo 2019 m. balandžio mėn. vidurio iki vasaros pabaigos Komisijos tarnybos konsultavosi su atitinkamomis visų transporto rūšių asociacijomis, kad nustatytų infrastruktūros reikalavimų viršutines ribas, kurios būtų naudingos civiliniams tikslais. Gavusios atsakymus iš transporto asociacijų, Komisijos tarnybos, glaudžiai koordinuodamos savo veiklą su Europos išorės veiksmų tarnyba, įskaitant ES karinį štabą, ir vykdydamos konsultacijas su Europos aviacijos saugos agentūra, Europos gynybos agentūra ir Inovacijų ir tinklų programų vykdomąja įstaiga, parengė pirmąjį dvejopos paskirties reikalavimų projektą. Jis pagrįstas infrastruktūros parametru, nurodytu kariniuose reikalavimuose, ir transporto asociacijų pateiktų atsakymų sutapimu.
19. Dvejopos paskirties reikalavimų projektas buvo toliau tobulinamas trijuose susitikimuose, kurie vyko laikotarpiu nuo 2019 m. rugsėjo mėn. iki 2020 m. sausio mėn. ir kuriuose dalyvavo transeuropinio transporto tinklo komiteto nariai bei ES valstybių narių gynybos ministerijų ekspertai. Galutiniam susitikime parengtas projektas, dėl kurio neoficialiai susitarė ES valstybės narės. 2020 m. liepos 17 d. Komisijos tarnybos nusiuntė įgyvendinimo reglamento projektą ES valstybėms narėms, kad jos pateiktų pastabų ir kad tarnybos galėtų jį patvirtinti iš karto, kai įsigalios 2021–2027 m. Europos infrastruktūros tinklų priemonė.
20. Dvejopos paskirties reikalavimai taps būsimos infrastruktūros planavimo atskaitos tašku ES valstybėms narėms, norinčioms pasinaudoti civilinio ir karinio mobilumo sinergijomis.

²⁰ 2020 m. liepos 17 d. bendras tarnybų darbinis dokumentas dėl atnaujintos skirtumų tarp karinių reikalavimų ir transeuropinio transporto tinklo reikalavimų analizės {SWD(2020) 144 final}.

Dvejopos paskirties projektų bazė

21. Komisijos tarnybos paragino ES valstybes nares pasirinkti savo prioritetinius dvejetainius projektus ir juos pristatyti per pirmąjį 2020 m. pusmetį, kad Komisijos tarnybos galėtų vykdydamos glaudžias konsultacijas su Europos išorės veiksmų tarnyba, įskaitant ES karinį štabą, parengti projektų bazę, kuri atitiktų dvejetainius poreikius Europos lygmeniu.
22. Nors 2019 m. buvo pasiektas labai teigiamas postūmis, įskaitant 2020 m. sausio mėn. neoficialiai baigtus rengti dvejetainius reikalavimus, 2020 m. projektų bazės rengimo procesas sulėtėjo dėl COVID-19 protrūkio. Vis dėlto darbas vyksta toliau, siekiant užtikrinti, kad Komisijos tarnybos projektų bazę baigtų rengti, kaip planuota, iki 2020 m. pabaigos. Iki šiol surengti keli susitikimai ir jau išryškėjo ankstyvos didelio ES valstybių narių susidomėjimo tendencijos.
23. Kaip jau minėta, Europos Vadovų Taryba sutarė dėl dvejetainius paskirties transporto infrastruktūros biudžeto finansavimo, kurio suma sudaro 1,69 mlrd. EUR²¹. Atsižvelgiant į didelį valstybių narių susidomėjimą ir jų pasirengimą investuoti, šis biudžetas padės stimuliuoti ekonomiką, taip pat prisidės prie atsigravimo po COVID-19 krizės, ypač jei projektų finansavimas galėtų būti sutelktas pradiniam etape.

B. Transeuropinio transporto tinklo reglamento peržiūra²²

24. Komisijos tarnybos siekia iki 2020 m. lapkričio mėn. užbaigti transeuropinio transporto tinklo reglamento peržiūros procesą. Kaip nurodyta veiksmų plane²³, jos įvertins poreikį į peržiūrėtą reglamentą įtraukti tam tikrus dvejetainius reikalavimus ir į transeuropinį transporto tinklą įtraukti tam tikrą karinio transporto tinklo dalis tais atvejais, kai gali būti didelių civilių srautų.

C. Informacinė sistema TENtec

25. 2018 m. lapkričio mėn. Tarybai patvirtinus pirminę karinių reikalavimų versiją, Komisijos tarnybos perkėlė karinio transporto tinklo duomenis į interaktyvią TENtec žemėlapių žiūrąklę²⁴, taip suteikdamos galimybę patogiai matyti ES karinio transporto tinklą. 2019 m. liepos mėn. atnaujinus karinius reikalavimus, Komisijos tarnybos taip pat atnaujino interaktyvią karinio transporto tinklo žiūrąklę. Komisijos tarnybos dar kartą atnaujino žiūrąklę, kai Jungtinė Karalystė 2020 m. sausio mėn. pasitraukė iš ES. Komisijos tarnybos toliau ieško būdų kaip ją dar tobulinti.
26. TENtec žiūrąklė buvo teigiamai įvertinta ir yra pagrindinė ES institucijų darbuotojų ir ES valstybių narių atstovų priemonė ES karinio transporto tinklui vertinti ir analizuoti.
27. Galiausiai, siekiant galimai susieti karines ir civilines duomenų bazes, kaip nurodyta veiksmų plane, antrame 2020 m. pusmetyje turėtų prasidėti konsultacijos su atitinkamomis šalimis.

²¹ Žr. pirmiau pateiktą 17 išnašą.

²² 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1315/2013 dėl Sąjungos transeuropinio transporto tinklo plėtros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 661/2010/ES, OL L 348, 2013 12 20, p. 1.

²³ Bendras komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl karinio mobilumo veiksmų plano {JOIN(2018)05 final}, p. 5.

²⁴ Prieiga prie interaktyvios žiūrąklės suteikiama vadovaujantis principu „būtina žinoti“, kai kreipiamasi elektroninio pašto adresu move-tentec@ec.europa.eu

IV. PAVOJINGŲJŲ KROVINIŲ VEŽIMAS

28. Kariniam sektoriui būtų naudinga jei ES lygmeniu būtų pasiektas tolesnis suderinimas pavojingųjų krovinių vežimo srityje. 2019 m. Europos gynybos agentūra pateikė savo apklausos rezultatus, susijusius su esamomis taisyklėmis ir reglamentais, kurie taikomi pavojingųjų karinio sektoriaus krovinių vežimui. Apklausos rezultatuose pristatytos nacionalinės teisės aktų sistemos, skiriančios dėmesį pavojingųjų krovinių vežimo kliūtims ir apribojimams. Nors nacionaliniu lygmeniu buvo priimtos atitinkamos išvados, nuspręsta apklausos rezultatus įvertinti pagal Europos gynybos agentūros įgyvendinamą programą „Tarpvalstybinio judėjimo leidimo procedūrų Europoje optimizavimas“.
29. Komisijos tarnybos ir Europos gynybos agentūra įkūrė platformą, kurios paskirtis – civiliams ir kariniams ekspertams keistis žiniomis apie pavojingųjų krovinių vežimą. Tokie mainai vyksta dalyvaujant atitinkamų bendruomenių susitikimuose ir per darbuotojų tarpusavio kontaktus. Ekspertai ir toliau glaudžiai bendradarbiauja, visų pirma kalbant apie susitarimų dėl antžeminio ir oro judėjimo techninius aspektus, kurie šiuo metu yra svarstomi pagal programą „Tarpvalstybinio judėjimo leidimo procedūrų Europoje optimizavimas“. Be to, 2020 m. vasario mėn. buvo organizuotas specialus praktinis pavojingųjų krovinių vežimo seminaras, siekiant visas dalyvavusias programos „Tarpvalstybinio judėjimo leidimo procedūrų Europoje optimizavimas“ nares paskatinti bendrai susitarti.
30. Komisijos tarnybos toliau remia Europos išorės veiksmų tarnybą (ypač ES karinį štabą) ir Europos gynybos agentūrą, kad, remiantis civilinėmis taisyklėmis, kurios taikomos pavojingųjų krovinių vežimui, būtų nustatyta nuosekli savanoriška praktika valstybių narių lygmeniu. Šiuo požiūriu, ES institucijos ir įstaigos, remdamosi ES ir NATO struktūriniu dialogu dėl karinio mobilumo, toliau vertina galimybę pasiremti NATO standartizacijos susitarimu AMovP6 kaip pamatiniu taisyklių rinkiniu karinės srities pavojingųjų krovinių vežimui, pasinaudojant jo išslaptinimu 2019 m.
31. Darbas, kurį atliko Europos gynybos agentūra įgyvendinant techninį susitarimą dėl tarpvalstybinio judėjimo leidimo (CBMP TA) antžeminiam transportui aiškiai rodo, kad tvirtesnis ES valstybių narių karinio sektoriaus bendradarbiavimas ir tarpusavio pasitikėjimas padėtų suderinti skirtingus nacionalinius metodus. Priemonės, pagal kurią kaip standartinis metodas taikomos civilinės taisyklės ir, prireikus, jos papildomos NATO standartizacijos susitarimo AMovP6 nuostatomis, turėtų iš esmės pakakti greitam ir sklandžiam pavojingųjų krovinių vežimui kariniais tikslais ES viduje.
32. Vertinant tolesnių veiksmų ES lygmeniu galimybes ir poreikį, Komisijos tarnybos išanalizavo kelias galimybes, kad galėtų nustatyti orientacinį pagrindą taisyklėms, kurios bus taikomos pavojingųjų krovinių vežimui kariniame sektoriuje. Teisinį bet kokių tolesnių veiksmų pagrindą reikia nustatyti glaudžiai konsultuojantis Komisijos tarnyboms, Europos išorės veiksmų tarnybai, taip pat palaikant ryšius su Europos gynybos agentūra.

V. MUITINĖ IR PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESTIS

A. Muitinė

33. Konkretūs veiksmai, nustatyti veiksmų plane siekiant racionalizuoti ir supaprastinti tarpvalstybinio karinio judėjimo muitinės formalumus, užtikrinant sinergiją su NATO, visų

pirma reiškia, kad reikia iš dalies pakeisti du su Sąjungos muitų teisės aktais susijusius Komisijos reglamentus²⁵.

34. 2020 m. balandžio 3 d. Komisija priėmė Deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446 pakeitimą, kuris įsigaliojo 2020 m. liepos 16 d.²⁶ Šiuo pakeitimu apibrėžiama sąvoka „vykdant karinę veiklą gabenamos ar naudojamos prekės“ ir nustatoma ES 302-oji forma kaip muitinės dokumentas, kurį turi naudoti ES valstybės narės, taip pat ir vykdant karinę veiklą, susijusią su Sąjungos bendra saugumo ir gynybos politika. Pakeitimu leidžiama šalia esamos NATO 302-osios formos naudoti ES 302-ąją formą kaip muitinės deklaraciją vykstant įvairiam tarpvalstybiniam judėjimui.
35. ES 302-osios formos šablonas buvo parengtas kartu su ES valstybėmis narėmis įgyvendinant Europos gynybos agentūros muitinės programą. 2019 m. rugpjūčio mėn. pritarus agentūros valdančiajai tarybai, 2019 m. rugsėjo mėn. agentūra Komisijai pateikė ES 302-osios formos šabloną, kad jis būtų įtrauktas į Sąjungos muitų teisės aktų peržiūrą.
36. Tuo pačiu metu kai Komisija rengė Deleguotąjį reglamentą, 2020 m. birželio 29 d. ji priėmė Įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 dalinį pakeitimą, kuris įsigaliojo 2020 m. liepos 20 d.²⁷ Įgyvendinimo reglamento pakeitimai visų pirma apima ES 302-osios formos ir NATO 302-osios formos naudojimo procedūrines taisykles.
37. Pirmiau minėti pakeitimai, kurie, tikimasi, bus veiksmingai taikomi pasibaigus 2020 m. vasarai, iš esmės prisidės prie veiksmų plane nustatytų tikslų įgyvendinimo, t. y. visoje ES supaprastinti ir racionalizuoti susijusius muitinės procesus ir užtikrinti, kad visose ES valstybėse narėse muitinės tarpvalstybiniam kariniam judėjimui taikytų vienodą požiūrį. Siekdamas toliau užtikrinti vienodą požiūrį, Komisijos tarnybos šiuo metu kariniams naudotojams ir muitinėms rengia konkrečias gaires dėl ES 302-osios formos naudojimo. Siekdamas šio tikslo, jos toliau nagrinės Europos gynybos agentūros parengtas gaires ir taip pat konsultuosis su Europos išorės veiksmų tarnyba. Tikimasi, kad pirmoji šių gairių versija bus parengta iki 2020 m. pabaigos.
38. ES 302-oji forma buvo parengta visiškai skaidriai ir palaikant dialogą su NATO. Norint visiškai suderinti ES 302-osios formos ir NATO 302-osios formos šablonus, reikės, kad NATO dėtų pastangas prisitaikyti. Siekiant supaprastinti muitinės procedūras, kariniai naudotojai pageidautų nustatyti tokią galutinę tvarką, kurią taikant ES ir NATO naudotų vienodus 302 šablonus, bet jų teisiniai pagrindai išliktų skirtingi.
39. Dėl galimybės naudoti skaitmeninio formato ES 302-ąją formą, Europos gynybos agentūra kartu su šiame darbe dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis parengė programinį susitarimą. Pirmasis žingsnis – įvertinti 302-osios formos skaitmeninimo poreikį ir su tokiu veiksmu

²⁵ 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos, *OL L 343, 2015 12 29, p. 1*; 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės, *OL L 343, 2015 12 29, p. 558*.

²⁶ 2020 m. balandžio 3 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2020/877, kuriuo iš dalies keičiamas ir ištaisomas Deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo papildomas Reglamentas (ES) Nr. 952/2013, ir iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2016/341, kuriuo papildomas Reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, *OL L 203, 2020 6 26, p. 1*.

²⁷ 2020 m. birželio 29 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 893/2020, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės, *OL L 206, 2020 6 30, p. 8*.

susijusius galimus pavojus bei naudą. Priklausomai nuo šio vertinimo rezultato, tyrimas, kuriame būtų apibrėžtos atitinkamos karinės muitinių sistemos techninės specifikacijos, turėtų padėti pagrindą būsimiems skaitmeninimo veiksams. Tikimasi, kad programinis susitarimas bus pasirašytas iki 2020 m. pabaigos.

B. Pridėtinės vertės mokestis

40. Kitas svarbus rezultatas, pasiektas po to, kai buvo pateikta praėjusių metų ataskaita, yra 2019 m. gruodžio 16 d patvirtinta Tarybos direktyva (ES) 2019/2235²⁸. Šia direktyva užtikrinamas vienodas fiskalinis požiūris į gynybos operacijas, vykdomas pagal NATO ir pagal ES politiką, ginkluotosioms pajėgoms tiekiamų prekių ir teikiamų paslaugų neapmokestinant pridėtinės vertės mokesčiais ir akcizais, kai tos pajėgos yra dislokuotos už siunčiančiosios valstybės narės ribų ir dalyvauja gynybos operacijoje pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką. Toks ginkluotosioms pajėgoms tiekiamų prekių ir teikiamų paslaugų neapmokestinimas jau yra nustatytas tais atvejais, kai ginkluotosios pajėgos dalyvauja NATO gynybos operacijoje už savo šalies ribų. Šiuo pakeitimu suvienodinant netiesioginį abiejų gynybos operacijų sistemų apmokestinimą, pripažįstama didėjanti bendros saugumo ir gynybos politikos ir karinio mobilumo svarba.
41. ES valstybės narės turi priimti įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos ir kad šios priemonės būtų taikomos nuo 2022 m. liepos 1 d.

VI. TARPVALSTYBINIO JUDĖJIMO LEIDIMAS

42. Europos gynybos agentūra toliau plėtojo šios srities veiklą, įgyvendindama programą „Tarpvalstybinio judėjimo leidimo procedūrų Europoje optimizavimas“, prie kurios prisijungė 25 dalyvaujančios valstybės narės, ir, pagal administracinį susitarimą su Europos gynybos agentūra, Norvegija. Programos „Tarpvalstybinio judėjimo leidimo procedūrų Europoje optimizavimas“ paskirtis – pasitarnauti kaip bendroji sistema dviem techniniams susitarimams rengti; vienas būtų skirtas antžeminiam judėjimui, kitas – oro judėjimui. Programos įgyvendinimas vyksta sklandžiai, nes jame aktyviai dalyvauja visi atitinkami suinteresuotieji subjektai, dirbantys daugelyje *ad hoc* darbo grupių, taip pat padeda Komisijos tarnybos ir Europos išorės veiksmų tarnyba, įskaitant ES karinį štabą. Programą įgyvendinančios valstybės narės jau parengė pirmąjį abiejų techninių susitarimų projektą, kurį toliau plėtos visų šių valstybių narių ekspertai, kad būtų panaikinti nacionalinės teisės aktuose esantys apribojimai. Labai svarbu išlaikyti tvirtą ES valstybių narių įsipareigojimą įgyvendinti šios programos tikslus, siekiant nustatyti suderintą judėjimo leidimo procedūrą Europoje.
43. Programa „Tarpvalstybinio judėjimo leidimo procedūrų Europoje optimizavimas“ taip pat remiasi ankstesniais Europos gynybos agentūros projektais ir veikla. Vienas iš šių projektų – techninis susitarimas dėl Europos kariuomenės sienų kirtimo ir antžeminio transporto judėjimo įgyvendinant Europos gynybos agentūros ES daugiarūšio transporto centro projektą. Prie šio projekto prisijungė 17 ES valstybių narių. Kitas pavyzdys – patirties, įgytos vykdant techninį susitarimą dėl diplomatinio patikimumo, pritaikymas. Šis susitarimas buvo sudarytas 2012 m., jį pasirašė 20 ES valstybių narių. Pagal techninį susitarimą dalyvėms leidžiama

²⁸ 2019 m. gruodžio 16 d. Tarybos direktyva (ES) 2019/2235, kuria dėl gynybos operacijų, įgyvendinamų vykdant Sąjungos politiką, iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos ir Direktyva 2008/118/EB dėl bendros akcizų tvarkos, ST/14126/2019/INIT, OL L 336, 2019 12 30, p. 10.

skristi karinio transporto orlaiviais virš viena kitos teritorijos ir (arba) nutupdyti juos viena kitos teritorijoje.

VII. KITI KLAUSIMAI

44. Kaip nurodyta veiksmų plane, keli horizontalieji klausimai, tokie kaip dezinformacija, kibernetinis saugumas ir ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga, yra laikomi susijusiais su kariniu mobilumu. Šios sritys – tai dalis 22 veiksmų, kurie numatyti pagal 2016 m. Bendros kovos su mišriomis grėsmėmis sistemą²⁹ ir šiuo metu jie yra toliau įgyvendinami. 4-oji ataskaita dėl 2016 m. Bendros kovos su mišriomis grėsmėmis sistemos ir dėl 2018 m. bendro komunikato „Atsparumo didinimas ir kovos su hibridinėmis grėsmėmis pajėgumų plėtra“ įgyvendinimo buvo paskelbta 2020 m. liepos 24 d.³⁰

VIII. IŠVADOS IR TOLESNI VEIKSMAI

45. Nuo pirmosios pažangos ataskaitos toliau įgyvendinant veiksmų planą pasiekta konkrečių ir realių rezultatų, visų pirma, atnaujinti kariniai reikalavimai, trūkumų analizė, taip pat ir dvejopos paskirties reikalavimų susitarimas, priimta ES 302-oji forma ir direktyva, kuria užtikrinamas vienodas fiskalinis požiūris į gynybos operacijas, vykdomas pagal NATO ir pagal ES politiką.

46. Be to, Komisijos tarnybos, Europos išorės veiksmų tarnyba ir Europos gynybos agentūra toliau įgyvendins veiksmų planą ir vertins padarytą pažangą. Tai bus koordinuotai vykdoma ES lygmeniu, glaudžiai konsultuojantis su ES valstybėmis narėmis ir visapusiškai gerbiant jų nacionalinį suverenitetą bei sprendimų priėmimą, taip pat tarpusavyje bendradarbiaujant Komisijos tarnyboms, Europos išorės veiksmų tarnybai ir Europos gynybos agentūrai. Be to, veikla, vykdoma vadovaujant ES valstybėms narėms, visų pirma, plėtojant nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą ir su juo susijusius projektus, taip pat įgyvendinant 2018 m. nacionalinius įsipareigojimus, tiesiogiai prisidedama prie karinio mobilumo tobulinimo. ES ir NATO darbuotojų lygmens struktūrinis dialogas dar labiau stiprina bendradarbiavimą šioje srityje. Komisija ir Vyriausiasis įgaliotinis pritaria šiam požiūriui ir yra įsipareigoję tęsti darbą, vykdydami jį įtraukiai ir veiksmingai.

47. Kitą pažangos ataskaitą Vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija pateiks iki 2021 m. vasaros pabaigos.

²⁹ Bendras komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Bendra kovos su mišriomis grėsmėmis sistema. Europos Sąjungos atsakas“ {JOIN/2016/018 final}.

³⁰ Bendras tarnybų darbinis dokumentas: 2020 m. liepos 24 d. ataskaita dėl 2016 m. Bendros kovos su mišriomis grėsmėmis sistemos ir 2018 m. bendro komunikato „Atsparumo didinimas ir kovos su hibridinėmis grėsmėmis pajėgumų plėtra“ įgyvendinimo {SWD(2020) 153 final}.